

Hoogheemraadschap van
Rijnland

uw kenmerk: 141131
uw brief van: 9 mei 2017
ons kenmerk: 17.050505
bijlagen:
inlichtingen: [REDACTED]
doorkiesnummer: [REDACTED]
onderwerp: Bevestiging rapportage inspectie
zorgplicht

ILT
Water, Producten en Stoffen
Handhaving Water en Bodem
[REDACTED]
Postbus 16191
2500 BD 'S-GRAVENHAGE

14 JUNI 2017

Geachte heer [REDACTED]

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft in de eerste helft van dit jaar, bij het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) een inspectie uitgevoerd naar de wijze waarop vorm en inhoud wordt gegeven aan de zorgplicht voor onze primaire waterkeringen. Wij hebben deze audit ervaren als zorgvuldig, nuttig en interessant.

D.d. 9 mei 2017 ontvingen wij van u het resultaat in de rapportage inspectie zorgplicht. Het beeld dat de ILT schetst van het Hoogheemraadschap van Rijnland is een herkenbaar beeld. De bevindingen uit de inspectie en de enkele aandachtspunten vormen voor Rijnland een goede basis om te leren en de kwaliteit van de inrichting en uitvoering van de zorgplicht primaire waterkeringen verder te verbeteren. Wij kunnen dan ook instemmen met het inspectierapport en het oordeel van de ILT.

De gewenste verbeteringen zijn op hoofdlijnen samengevat en verwerkt in een verbeterplan. De ILT ontvangt dit verbeterplan zodat zij bij de volgende audits de gewenste verbeteringen op de genoteerde aandachtspunten kan zien.

Nogmaals dank voor de zorgvuldige weergave,

Hoogachtend,

Dijkgraaf en hoogheemraden,

G.J. Doornbos,
dijkgraaf

mw. C.M. van de Wiel,
secretaris

Archimedesweg 1
postadres:
postbus 156
2300 AD Leiden
telefoon (071) 3 063 063
telefax (071) 5 123 916
KvK nummer: 51137747

internet : www.rijnland.net
e-mail: post@rijnland.net
BTW nummer: NL813766928B01

Rijnland streeft naar een transparant relatiebeheer met duidelijke regels over belangenverstrengeling en het aannemen van giften.

Meer weten? Wij verwijzen u graag naar onze Algemene Voorwaarden.

Verbeterplan n.a.v. audit Zorgplicht Primaire Keringen

Context

In 2017 is Nederland overgeschakeld op een andere benadering van de Waterveiligheid: 'Van overschrijdingskans naar overstromingskans'. De kans van optreden en het gevolg van een overstroming bepalen vanaf 2017 de norm voor waterkeringen. Er is sprake van een transitie in denken: de oude en nieuwe norm zijn getalsmatig onvergelijkbaar.

Tegelijkertijd wordt het toetsen van de waterkering anders ingericht: van een zesjarig naar een twaalfjarig interval.

Omdat iedere Nederlander recht heeft op een gelijke basisveiligheid heeft de minister van I&M in 2014 het Waterbesluit gewijzigd. Wijzigingen hebben onder andere betrekking op toezicht en de informatie verplichting van de beheerder. Het toezicht op de primaire waterkeringen is vanaf 1 januari 2017 een wettelijke taak van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Het toezicht op de primaire waterkeringen bestaat uit:

- Toezicht op de beoordeling van de primaire waterkeringen aan de hand van de nieuwe wettelijke veiligheidsnormen die op 1 januari 2017 van kracht zijn. De eerste beoordelingsronde loopt tot 2023 en eindigt met de rapportage door de ILT van het landelijk veiligheidsbeeld aan de minister.
- Toezicht op de zorgplicht van de waterkering beheerders voor de primaire waterkeringen zoals deze in de Waterwet is verwoord.

Inleiding

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) audit de komende twee jaar alle waterschappen op het uitvoeren van de bovenstaand benoemde Zorgplicht Primaire Keringen. Rijnland was hierbij als één van de eerste waterschappen aan de beurt en is in het eerste kwartaal van 2017 ge-audit. De rapportage hierover met de bevindingen en aanbevelingen van de ILT heeft Rijnland d.d. 9 mei 2017 ontvangen. In de bijgesloten Inspectiebrief wordt Rijnland verzocht schriftelijk aan te geven of men kan instemmen met het inspectierapport en het oordeel van de ILT. En daarnaast, zo mogelijk binnen 6 weken, de ILT te informeren over de gewenste verbeteringen.

Dit verbeterplan geeft op hoofdlijnen aan waar de verbeterslag zich op gaat richten.

Bevindingen algemeen

Uit de resultaten van de inspectie door de ILT blijkt, dat noch voor de inrichting, noch voor de uitvoering van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen de ILT bij Rijnland

tekortkomingen heeft geconstateerd. Gezien de bevindingen concludeert de ILT dat Rijnland voor de inrichting en de uitvoering van de zorgplicht grotendeels in control is. Voor het merendeel van de geconstateerde aandachtspunten lopen reeds verbeteracties, of zijn die voorzien.

Bevindingen specifiek

1. Publieke rapportage

De ILT geeft aan dat Rijnland de *inrichting* op strategisch bestuurlijk niveau grotendeels op orde heeft. Alleen de publieke verantwoording over de zorgplicht vormt nog een aandachtspunt.

2. Sturing op (samenhang) tactisch niveau

Daarnaast is ook de *inrichting* van de zorgplicht op tactisch algemeen niveau grotendeels geborgd. De overkoepelende evaluatie van de zorgplichttaken op directieniveau en de bijsturing van de Organisatie op basis daarvan zijn nog aandachtspunten.

3. Data- en gegevensbeheer, monitoring, informatievoorziening

De *inrichting* van de zorgplicht op tactisch operationeel niveau is bij Rijnland behalve voor de activiteit 'Beheren dagelijkse gegevens (water)kering', geborgd. Bij het gegevensbeheer wordt door de ILT een aantal aandachtspunten benoemd. Het gaat hierbij ondermeer om de risicoanalyse, de verantwoording en de evaluatie/bijsturing.

4. Onderhoud/inspectie

In de *uitvoering* van de zorgplichttaken voldoet Rijnland bij vijf van de zeven operationele activiteiten aan alle gestelde Basiseisen. Bij de activiteit 'Beheren dagelijkse gegevens' en 'Onderhoud' worden nog een tweetal aandachtspunten genoemd. Het gaat hierbij om het verbeteren van de vastlegging van de eisen die Rijnland stelt aan de actualiteit van de vast te leggen en te beheren gegevens en het meer gestructureerd evalueren en bijstellen van de uitvoering van het gegevens- en informatiebeheer. Daarnaast constateert de ILT dat de planning en uitvoering van het voorziene (preventieve) onderhoud nog geen staande praktijk is.

Voorstel ter verbetering

De verantwoordelijke portefeuillehouder is de heer Marco Kastelein en de verantwoordelijke directeur is de heer André Bol.

1. Publieke rapportage

Rijnland verantwoordt zich via de Effectmonitor en de Jaarrekening publiekelijk over de effecten van het beleid. Voor hoogwaterveiligheid is dit een rapportage op doelstellingenniveau: worden de wettelijke veiligheidsnormen wel of niet gehaald. Daarbij ligt het accent vooral op de toetsing en verbetering van de waterkeringen.

In het kader van de zorgplicht dient het reguliere beheer en onderhoud eveneens aandacht te krijgen in de publieke verantwoording van Rijnland. Op basis van de verbetering in de inrichting van de resultaatgerichte sturing op samenhang op tactisch niveau, zal over de effecten van de inspanning op het regulier beheer en onderhoud in de Effectmonitor worden gerapporteerd.

Planning: Bestuurlijke verantwoordingscyclus vanaf medio 2017 (Burap II 2017)

2. Sturing op (samenhang) tactisch niveau

De directie van Rijnland zet de komende jaren stevig in op het doorontwikkelen van een sturingsmodel waarbij de sturing op programmaniveau resultaatgerichter wordt en een sterkere koppeling wordt gemaakt met het reguliere werk. Het gesprek over het effect van genomen maatregelen zal daarmee vaker gevoerd worden. Middels de A3 methodiek (gebaseerd op INK) wordt in de toekomst, jaarlijks vastgesteld welke resultaten we binnen het programma Waterveiligheid beogen. In navolging daarvan en congruent met de A3 jaarplannen wordt ingezet op de ontwikkeling van managementinformatie. De ambtelijke P en C cyclus voedt, door deze maatregel, in de toekomst meer de bestuurlijke P en C cyclus. De koppeling tussen werkzaamheden op operationeel/tactisch niveau en het effect op strategische doelen, is daarmee steviger, inzichtelijker en beter meetbaar.

Planning:

- Inrichten sturingsmodel op programmaniveau – 2017
- Inrichten methodiek A3 jaarplannen – 2017
- Verankeren evaluatie en bijsturing in ambtelijke P en C cyclus – 2018

3. Data- en gegevensbeheer, monitoring, informatievoorziening

De inrichting van het werkproces Kerngegevensbeheer en het beschrijvende document zal op verschillende onderdelen worden aangevuld en aangepast. Hierbij zal de Plan-Do-Check-Act cyclus steviger in het proces worden verankerd. Hiernaast wordt het document uitgebreid met een risicoanalyse en beheersmaatregelen.

In navolging op de invoering van het sturingsmodel dat Rijnland-breed wordt ingezet zal verantwoording met betrekking tot het gegevensbeheer richting het MT/DT middels de A3 methodiek plaatsvinden. Een onderdeel hiervan is het verkennen van de mogelijkheden om met andere waterschappen indicatoren te ontwikkelen voor een adequate verantwoording en rapportage over het gegevensbeheer.

Er zal nadere afstemming worden gezocht binnen Rijnland voor wat betreft de eisen die we stellen aan de actualiteit en de kwaliteit van de vast te leggen en te beheren gegevens. Dit gebeurt in samenhang met de beschikbare middelen (uren/geld).

Planning:

Activiteit (Kader Zorgplicht)	Aandachts- punt ILT	Verbeterpunten	Tijdspad
4. Beheren dagelijkse gegevens	Inrichting	1. Uitbreiden risicoanalyse en beheersmaatregelen	1. Dec. 2017
		2. Verantwoording in management- en bestuursrapportages	2. 2017-2018
		3. Vastlegging en bijsturing verbeteracties	3. 2018

4. Onderhoud/inspectie

Alle relevante onderhoudsgegevens moeten actueel in het beheerregister of vergelijkbaar systeem worden opgenomen. Hiertoe zal het aanleveren en vervolgens doorvoeren van wijzigingen in de systemen vooraf beter geborgd worden. Om dit te realiseren worden de volgende verbeteringen doorgevoerd:

- Koppelen basisgegevens (GIS) aan onderhoudsbeheersysteem (OBS / Ultimo). (voorkomt inconsistente gegevens)
- Verankeren Plan-Do-Check-Act in proces beheer dagelijkse gegevens en aanpassing hierop. Het verbeteren van de wijzigingsprocedure in het gegevensbeheer na het uitvoeren van een onderhouds- of verbetermaatregel vormt hiervan een onderdeel.
- Plan opstellen en implementeren om te komen tot verdere verbetering op Rijnland breed asset data control (informatie management).

Het voorziene (planmatig) onderhoud moet conform plan en daaruit volgende planning worden uitgevoerd. Het preventieve onderhoud aan de primaire keringen is bij Rijnland gebaseerd op inspecties. Dit zal op basis van LTAP worden voortgezet voor de keringen. Als eerste stap wil Rijnland dit jaar een pilot opzetten gericht op het realiseren van een LTAP voor de primaire keringen. Momenteel doet zich de kans voor om hierbij gebruik te maken van de ervaringen binnen HHNK. Voor de zomer is duidelijk of samenwerking tussen HHNK en Rijnland op dit thema haalbaar is.

Planning:

Activiteit (Kader Zorgplicht)	Aandachts- punt ILT	Verbeterpunten	Tijdspad
4. Beheren dagelijkse gegevens	Uitvoering	1. Vastlegging eisen actualiteit	1. Dec. 2017
		2. Verankeren PDCA in beheer-proces	2. Dec. 2017
8. Onderhouden	Uitvoering	1A. Opzetten pilot LTAP	1A. Dec. 2017
		1B. Opstellen LTAP	1B. 2018
		2. Gegevens actueel en volledig	2. 2018

De monitoring van bovengenoemde verbeteringen gebeurt via de ambtelijke en bestuurlijke verantwoordingscyclus. De voortgang van de verbeteringen voor de Zorgplicht zullen een vast onderdeel vormen van de verantwoording op het programma Waterveiligheid waar de primaire keringen onderdeel van uitmaken.

In 2019 en 2020 zal de ILT gerichte vervolgininspecties uitvoeren bij de waterkeringbeheerders naar aanleiding van de resultaten van de 'eerste formele meting' in 2017 of 2018. Over de vorm en planning van deze vervolgininspecties op de aandachtspunten geconstateerd bij Rijnland zal nog nadere afstemming plaatsvinden met de ILT.

Het toezicht over de gehele breedte van de zorgplicht wordt in principe na vier jaar (dus in 2021 en 2022) herhaald bij alle beheerders. Daarna zal de ILT bepalen of en hoe het toezicht op de zorgplicht moet worden gecontinueerd.